

INSEKTICIDNÍ A FUNGICIDNÍ OCHRANA ŘEPKY V JARNÍM OBDOBÍ

Insecticide and fungicide protection of rapeseed in spring

Petr ORT

Bayer CropScience

Summary: Fungicidal protection of rapeseed is often associated with regulatory properties of some products. Growth regulation is very important in spring, when using one fungicidal and simultaneously morphoregulatory intervention can significantly support the optimal stand density. Bayer now offers two fungicides for the treatment of rapeseed, which can influence the final density of the stand and pods creation - Horizon and Tilmor. During flowering is for fungicidal protection appropriate to use Prosaro. In rapeseed growing must be expected the pressure of pests and without effective insecticides it cannot be cultivated. It is appropriate to use products with different mechanisms of action, such as insecticides Proteus 110 OD and BISCAYA 240 OD.

Key words: winter oilseed rape, crop protection, fungicide, insecticide

Souhrn: Fungicidní ochrana řepky je často spojena s morforegulačními vlastnostmi některých přípravků. Růstová regulace je mimořádně důležitá právě v jarním období, kdy s pomocí jednoho fungicidního a současně i morforegulačního zásahu můžeme významně podpořit optimální hustotu porostu. Firma Bayer dnes nabízí dva fungicidy pro ošetření řepky, které dokáží ovlivnit konečnou hustotu porostu a nasazení šesulí – Horizon a Tilmor. Pro fungicidní ochranu řepky v době květu je vhodné využít Prosaro. Při pěstování řepky je nutno počítat s tlakem škůdců a bez účinných insekticidů se její pěstování neobejde. Zároveň je vhodné používat přípravky s odlišným mechanismem působení, jako jsou například insekticidy Proteus 110 OD a Biscaya 240 OD.

Klíčová slova: řepka ozimá, ochrana, fungicidy, insekticidy

Řepka ozimá je v České republice jednou z nejrozšířenějších plodin. Pěstitelé dnes mají řadu nástrojů, které jim výrazně pomohou v dosažení příznivých ekonomických výsledků a dosažení optimální sklizně. Řepka je plodina, při jejímž pěstování dosahují naši zemědělci velmi dobrých výsledků i ve srovnání s okolními zeměmi.

Fungicidní ochrana řepky je často spojena s morforegulačními vlastnostmi některých přípravků. Růstová regulace je mimořádně důležitá právě v jarním období, kdy s pomocí jednoho fungicidního a současně i morforegulačního zásahu můžeme významně podpořit optimální hustotu porostu. Firma Bayer dnes nabízí dva fungicidy pro ošetření řepky, které dokáží ovlivnit konečnou hustotu porostu a nasazení šesulí. Prvním fungicidem, který se začal využívat pro fungicidní ochranu řepky a současně pro její růstovou regulaci je fungicid Horizon. V současné době je Horizon postupně nahrazován novějším přípravkem Tilmor, který při zachování růstově regulačních účinků výrazně zvyšuje účinnost proti celé řadě houbových chorob. Pro fungicidní ochranu řepky v době květu je vhodné využít další vynikající fungicid – Prosaro.

Konkrétní aplikace fungicidů vychází vždy z konkrétních podmínek – průběhu počasí a stavu porostu.

Prvořadá je vždy ochrana porostu proti houbovým chorobám. Dobrý zdravotní stav je nutným předpokladem vysokého výnosu. V časně jarním období je pro řepku nejnebezpečnější fómová hniloba řepky, někdy však mohou škody působit i další choroby. Řepka má značné růstově regulační schopnosti a dokáže velmi dobře nahradit nízký počet rostlin zvýšením počtu větví a počtu šesulí na jedné rostlině. V praxi je

jednodušší pomoci k zahuštění řídkých porostů vhodnými regulátory, než dosáhnout podmínek pro vysoký výnos u přehuštěných porostů. Tyto porosty jsou více ohroženy výskytem houbových chorob a vzájemná konkurence jednotlivých rostlin vede k nižšímu nasazení šesulí a ztrátám na výnosu. Husté porosty jsou více ohroženy poléháním, mají méně rozvinutý kořenový systém a horší přístup k vodě a živinám. Pokud porost polehne, dojde k dalšímu zhoršení podmínek pro dosažení dobrého výnosu. Čím dříve dojde k polehnutí porostu, tím větší je výnosová deprese. Cílem využití Tilmoru v jarním období je napomoci k tvorbě porostu, který nebude poléhat, rostliny budou rovnoměrně kvést a tvořit šesule. Přitom by porost měl být dobře prosvětlen a provzdušněn. Doporučená dávka Tilmoru je zpravidla 0,8 l/ha.

Cílem tedy není maximální počet větví, nebo šesulí, ale stav, který zabezpečí optimální vývoj a zdravotní stav porostu pro vysoký výnos.

Pokud jsou porosty poškozeny houbovými chorobami, je třeba k ošetření přistoupit co nejdříve a v případě silného tlaku chorob volit plnou dávku Tilmoru – 1 l/ha. Časná aplikace je vhodná také u řídkých porostů. Tato aplikace na začátku dlouhivého růstu podpoří větvení řepky a napomůže kompenzaci předchozího výpadku rostlin. Měla by být prováděna při teplotách přes 8°C.

U optimálně hustých porostů je zpravidla vhodnější s aplikací počkat do doby, kdy řepka dosáhne výšky alespoň 35 cm. Tato aplikace má již menší vliv na masivní větvení řepky, vede však ke zkrácení porostu a podpoří tvorbu šesulí. Současně dojde také k synchronizaci kvetení, což napomáhá rovnoměrnému dozrávání řepky. Zpevnění rostlin po tomto ošetření snižuje nebezpečí poléhání.

Velmi husté porosty je vhodné ošetřit ještě o něco později, abychom se vyhnuli jejich „přehušnění“. Protože husté porosty mají sklon k častějšímu poléhání, je vedle fungicidní ochrany cílem aplikace zejména zpevnění porostu a omezení nebezpečí poléhání.

Aplikaci fungicidů v jarním období není vhodné provádět společně s hnojivem DAM. Tato aplikace může způsobit poškození řepky.

Stále větší význam má ošetření řepky proti hlízence obecné a dalším chorobám škodícím v období květu a dozrávání. Hlízenka má v jednotlivých letech různou škodlivost. Je však třeba sledovat průběh počasí před květem a v době květu a nebezpečí této choroby nikdy nepodcenit. V několika posledních letech se vyskytuje poměrně pravidelně a způsobuje předčasné dozrávání a lámání řepky. Snížení výnosu je při silném tlaku více, než 50 %.

Typické poškození stonků řepky je podporováno výskytem stonkových krytonosců, ale bez kvalitní fungicidní a insekticidní ochrany se zpravidla neobejdeme.

Vhodným řešením je použití přípravku Prosaro. Doporučená dávka Prosara je 0,75 l/ha. Optimální termín aplikace je v době květu, vhodná je však i aplikace těsně před květem. V zahraničních pokusech byla ověřena zajímavá vlastnost Prosara aplikovaného do řepky v době květu. Použití Prosara v těchto pokusech vedlo k významnému snížení ztrát v případě opožděné sklizně řepky.

Při pěstování řepky je nutno počítat s tlakem škůdců a bez účinných insekticidů se její pěstování

neobejde. V jarním období připadají v úvahu tři skupiny škůdců, vyžadující insekticidní zásah – stonkovi krytonosci, blýskáčci a šešuloví škůdci.

První jarní insekticidní zásah proti stonkovým krytonoscům se provádí brzy po jarním oteplení a zahájení jarní vegetace. Samičky krytonosců kladou vajíčka do stonků, nebo řapíků listů a jejich larvy způsobují značné škody tím, že vyžirají stonky, poškozují je, dochází k jejich praskání a otvírá se prostor pro vstup houbových chorob do rostliny. Vhodným insekticidem, který je velmi účinný právě v této aplikaci, je nový přípravek Proteus 110 OD. Obsahuje dvě účinné látky, které zabezpečují jak okamžitý zásah proti škůdcům, tak také dostatečnou délku působení. Likviduje i larvy krytonosců ukryté uvnitř rostlin. Je mimořádně odolný následným srážkám a současně je tolerantní vůči včelám. Doporučená dávka přípravku je 0,6 l/ha. V případě potřeby maximálně prodloužit dobu účinku je možné dávku zvýšit až na 0,75 l/ha. Proteus výborně účinkuje proti blýskáčkům. V posledních letech se stále častěji můžeme setkat s lokalitami, kde byla vytvořena rezistence vůči pyrethroidům. Zejména v těchto oblastech je vhodné při následné aplikaci insekticidu proti blýskáčkům použít přípravek s odlišným mechanismem působení. Možné je využít například insekticid Biscaya 240 OD v dávce 0,3 l/ha. Tento insekticid je pak optimálním řešením pro aplikaci v době květu proti šešulovému škůdci. Biscaya je mimořádně tolerantní vůči včelám a zabezpečuje výbornou účinnost i při vysokých teplotách. Je mísitelná s fungicidy vhodnými pro použití proti hlízence v době květu (Prosaro).

Kontaktní adresa

Ing. Petr Ort; Bayer CropScience; Litvínovská 609; 190 21 Praha 9; tel. +420 266 101 850; Fax +420 266 101 494; petr.ort@bayercropscience.com